

## III

(Előkészítő jogi aktusok)

## EURÓPAI KÖZPONTI BANK

## AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2013. május 17.)

**a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló irányelv iránti javaslatról és pénzáttalásokat kísérő adatokról szóló rendelet iránti javaslatról**

(CON/2013/32)

(2013/C 166/02)

**Bevezetés és jogalap**

Az Európai Központi Bank („EKB”) 2013. február 27-én felkérést kapott az Európai Unió Tanácsától arra, hogy alkosson véleményt a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv iránti javaslatról (a továbbiakban: irányelvtervezet) <sup>(1)</sup>. Az EKB 2013. február 28-án a Tanácstól egy további felkérést kapott arra, hogy alkosson véleményt a pénzáttalásokat kísérő adatokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslatról (a továbbiakban: rendelettervezet) <sup>(2)</sup> (a továbbiakban együttesen: az uniós jogi aktusok tervezete). Az EKB az Európai Parlamenttől is felkérést kapott arra, hogy alkosson véleményt az uniós jogi aktusok tervezetéről, nevezetesen 2013. április 2-án az irányelvtervezet, valamint 2013. április 3-án a rendelettervezet vonatkozásában.

Az EKB-nak a vélemény meghozatalára szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén alapul, mivel az uniós jogi aktusok tervezete olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek az EKB hatáskörébe tartoznak. Ezen túlmenően az EKB véleményalkotási jogkörének alapja a Szerződés 127. cikkének (2) és (5) bekezdése, valamint 128. cikkének (1) bekezdése, továbbá a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának 16–18. és 21–23. cikke, mivel az uniós jogi aktusok tervezete olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek kihatással lehetnek a Központi Bankok Európai Rendszerének egyes feladataira. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban ezért a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

**1. Az uniós jogi aktusok tervezetének célja és tartalma****1.1. Az irányelvtervezet**

Az irányelvtervezet célja az uniós pénzmosás ellenes és a terrorizmus finanszírozása elleni keret aktualizálása és módosítása abból a célból, hogy az figyelembe vegye a vonatkozó nemzetközi standardok közelmúltbeli felülvizsgálatát, konkrétan a Pénzügyi Akciócsoport (FATF, Financial Action Task Force) 2012 februárjában elfogadott ajánlásait <sup>(3)</sup>, illetőleg az Európai Bizottság által a pénzügyi rendszerek pénzmosás,

<sup>(1)</sup> COM(2013) 45 final.

<sup>(2)</sup> COM(2013) 44 final.

<sup>(3)</sup> A pénzmosással, a terrorizmus finanszírozásával és a tömegpusztító fegyverek elterjedésével foglalkozó nemzetközi standardok – a FATF ajánlásai, Párizs, 2012. február 16., elérhető a FATF's weboldalán a <http://www.fatf-gafi.org> címen.

valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv<sup>(1)</sup> alkalmazása tekintetében készített számos jelentést és értékelést. Az irányelvtervezet elfogadásakor hatályon kívül fogja helyezni és fel fogja váltani a 2005/60/EK irányelvet, valamint a 2005/60/EK irányelv végrehajtási rendelkezéseit megállapító 2006. augusztus 1-i 2006/70/EK bizottsági irányelvet<sup>(2)</sup>.

Az irányelvtervezet az intézkedések tekintetében inkább kockázati alapú megközelítésre helyezkedik<sup>(3)</sup> a pénzmosás elleni küzdelem és a terrorizmus finanszírozása megelőzése érdekében. A tervezet erősíti az „ügyműködés-átvizsgálás” követelményeit<sup>(4)</sup> annak érdekében, hogy az ügyfelek és ügyletek egyes kategóriái<sup>(5)</sup> a továbbiakban ne mentesüljenek az egyszerűsített ügyfél-átvizsgálási követelmények alól, valamint hogy „kötelezett jogalanyok”<sup>(6)</sup> ennél fogva kötelesek legyenek a kockázati szint értékelésére annak eldöntését megelőzően, hogy végezzenek-e ügyfél-átvizsgálást. Ezen túlmenően az európai felügyeleti hatóságok<sup>(7)</sup> az irányelvtervezet hatálybalépésétől számított két éven belül kötelesek lesznek közös véleményt adni a pénzmosási és terrorizmus-finanszírozási kockázatok által a belső piacra gyakorolt hatásról, miközben a tagállamoknak frissített nemzeti kockázatelemzést kell végezniük és fenntartaniuk azon területek azonosítására, amelyeken a fokozott ügyfél-átvizsgálásra szükség van<sup>(8)</sup>. Az irányelvtervezet egyben kiterjeszti a pénzmosás elleni uniós rendszer hatályát, jelesen a nagy értékű árukkal kereskedő, ügyfelektől készpénzfizetést fogadó személyekre vonatkozó küszöbérték 15 000 EUR-ról 7 500 EUR-ra csökkentése révén.

Az irányelvtervezet a „politikai közszereplők”<sup>(9)</sup> vonatkozásában elvégzendő ügyfél-átvizsgálás szintjét is emeli annak előírása által, hogy fokozott ügyfél-átvizsgálást<sup>(10)</sup> kell alkalmazni az ilyen személyekre, valamint családtagjaikra és a velük közeli kapcsolatban álló személyekre. A politikai közszereplők körébe most már nem csak „külföldi” magánszemélyek fognak beletartozni, hanem a fontos közfeladat ellátásával megbízott „belföldi” magánszemélyek is<sup>(11)</sup>.

Az irányelvtervezet erőteljesebb és jobban körülhatárolt szabályokat ír elő a vállalati vagy más jogalanyok és vagyongazdálkodók tényleges tulajdonosainak<sup>(12)</sup> azonosítására, noha a tényleges tulajdonos fogalmának meghatározása nem változik. Mindemellett a vállalati vagy más jogalanyok és vagyongazdálkodók nyilvántartás vezetésére lesznek kötelesek a tényleges tulajdonos személyazonosságát illetően. Az irányelvtervezet továbbá bevezet bizonyos változásokat az ügyfél-átvizsgálásra és az ügyletekre vonatkozó nyilvántartási kötelezettség tekintetében, illetőleg a kötelezett jogalanyok belső szabályzataira és eljárásaira, megkísérelve egysúlyt teremteni a megbízható pénzmosás elleni és terrorizmusfinanszírozás-megelőzési ellenőrzések, valamint az adatvédelmi jogszabályok elveinek tiszteletben tartása, illetve az adatalkalmazók jogainak védelme között.

Az irányelvtervezet egyben erősíti a tagállamok pénzügyi hírszerző egységei közötti együttműködést, amelyek feladata – nemzeti kapcsolattartási pontként – a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása gyanújára vonatkozó jelentések átvétele, elemzése és az illetékes hatóságok számára történő terjesztése.

(1) HL L 309., 2005.11.25., 15. o.

(2) A „politikai közszereplők” fogalmát, valamint az egyszerűsített ügyfél-átvizsgálási eljárások és az alkalmi vagy nagyon korlátozott alapon folytatott pénzügyi tevékenység alapján nyújtott mentesség technikai követelményeit illetően a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó végrehajtási intézkedések megállapításáról szóló 2006. augusztus 1-i 2006/70/EK bizottsági irányelv (HL L 214., 2006.8.4., 29. o.).

(3) Az irányelvtervezet előírja a kötelezett jogalanyok számára, hogy egyebek között végezzenek ügyfél-átvizsgálást, vezessenek nyilvántartást, legyenek belső ellenőrzési eljárásaik és jelentsék be a pénzmosással és terrorizmus finanszírozásával kapcsolatban a gyanús ügyleteket.

(4) Lásd az irányelvtervezet II. fejezete 1. és 2. szakaszának 9–15. cikkét.

(5) Például a szabályozott vállalkozásnak minősülő ügyfelek, úgy, mint az Unióban letelepedett hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások, és a szabályozott nyilvános értékpapír-piacokon jegyzett vállalatok.

(6) Lásd az irányelvtervezet 2. cikkének (1) bekezdését, amely felsorolja az irányelvtervezet hatálya alá tartozó „kötelezett jogalanyokat”, beleértve konkrétan a későbbiekben pontosabban meghatározott hitelintézeteket és pénzügyi intézményeket.

(7) Az európai felügyeleti hatóságok az Európai Bankhatóság (EBA), az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-felügyeleti Hatóság (EIOPA) és az Európai Értékpapír-piaci Felügyeleti Hatóság (ESMA).

(8) Lásd az irányelvtervezet 16–23. cikkét.

(9) Lásd a fogalom meghatározásokat a 3. cikk (7) bekezdésében, valamint az ilyen személyeket terhelő, az irányelvtervezet 11., valamint 18–22. cikkében előírt kötelezettségeket.

(10) Lásd az irányelvtervezet 16–23. cikkét.

(11) Lásd az irányelvtervezet 3. cikke (7) bekezdésének b) pontját. E tekintetben „belföldi” az a politikai közszereplő, akit uniós tagállam bízott meg fontos közfeladat ellátásával, „külföldi” pedig az, akit harmadik ország bízott meg ilyen feladattal.

(12) Lásd az irányelvtervezet 3. cikkének (5) bekezdését, 29. és 30. cikkét.

Végezetül az irányelvtervezet a korábbi irányelvénel nagyobb hangsúlyt fektet a jogalkalmazásra és a szankciókra. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a vállalkozásokat felelősségre lehessen vonni a pénzmosási és terrorizmus finanszírozási szabályok megszegéséért, és hogy az illetékes hatóságok ilyen jogsértések esetén megtehessek a megfelelő intézkedéseket és közigazgatási szankciókat szabhassanak ki. Az alkalmazható közigazgatási szankciók fajtáit az irányelvtervezet tartalmazza.

## 1.2. A rendellettervezet

A rendellettervezet szorosan kapcsolódik az irányelvtervezet céljainak eléréséhez. Alapvető jelentőségű, hogy a pénzügyi intézmények megfelelő, pontos és aktuális adatokat jelentsenek az ügyfelek számára végzett pénzáttalások tekintetében, annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok hathatósan fellépessenek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása ellen.

A rendellettervezet<sup>(1)</sup> célja a pénzmosással és terrorizmus finanszírozásával kapcsolatban meglévő jogi kötelezettségek szigorítása a pénzáttalások, illetve a pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtók tekintetében, figyelemmel a formálódó nemzetközi standardokra<sup>(2)</sup>. Célja különösen a fizetések nyomon követhetőségének erősítése a pénzforgalmi szolgáltatók számára annak biztosítása előírásával, hogy a pénzáttalásokat – az illetékes hatóságok számára – a kedvezményezettre vonatkozó adatok is kísérik. Ebből a célból elő fogja írni a pénzforgalmi szolgáltatók számára az 1 000 EUR feletti, az Unión kívülről érkező összegek kedvezményezettjei személyazonosságának ellenőrzését is<sup>(3)</sup>. Meg fogja követelni a pénzforgalmi szolgáltatóktól, hogy vezessenek be kockázati alapú eljárásokat annak értékelésére, hogy mikor kell a pénzáttalások teljesítését végrehajtani, elutasítani vagy felfüggeszteni, továbbá a fizetésekre vonatkozó adatok 5 éven át történő megőrzését. A rendellettervezet egyben pontosítja, hogy a követelmények ki fognak terjedni a hitelkártyákra és a bankkártyákra, mobiltelefonokra és más elektronikus eszközökre, amennyiben azokat pénzáttalásra használják.

## 2. Általános megjegyzések

Az EKB üdvözli az uniós jogi aktusok tervezetét. Az EKB kifejezetten támogatja azt az uniós rendszert, amely biztosítja azt, hogy a tagállamok és az Unióban letelepedett intézmények hathatós eszközökkel rendelkezzenek a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemhez, különösen a pénzügyi rendszerrel történő, a pénzmosók és terrorizmust finanszírozók, valamint azok büntársai általi bármiféle visszaélés ellen. Az EKB megítélése szerint az uniós aktusok tervezete helytállóan és hathatósan oldja meg az aktuális uniós rendszerben feltárt hiányosságokat, és aktualizálja azt az Unióra és pénzügyi rendszerére a pénzmosásból és a terrorizmus finanszírozásából eredően azonosított fenyegetések, valamint az e fenyegetések kezelésére formálódó nemzetközi standardok figyelembe vétele érdekében. Az EKB egyben úgy ítéli meg, hogy az uniós jogi aktusok tervezete javítani fogja a tagállamokban érvényesülő szabályok átláthatóságát és egységességét, például olyan kiemelt területeken, mint az ügyfél-átvilágítás és a tényleges tulajdonos fogalma.

## 3. Különös észrevételek

3.1. Az irányelvtervezet vonatkozásában az EKB megjegyzi, hogy annak jogalapja a Szerződés 114. cikke, és ennek megfelelően annak célja a vonatkozó nemzeti rendelkezések közelítése és az azok között az Unió egészében mutatkozó következetlenségek visszaszorítása. A tagállamok ezért dönthetnek úgy, hogy tovább csökkentik az irányelvtervezetben a kötelezettség alkalmazására meghatározott határértékeket vagy akár szigorúbb intézkedéseket vezessenek be.<sup>(4)</sup> Például a nagy értékű árucikkek kereskedői és nem üzleti ügyfelek között legalább 7 500 EUR<sup>(5)</sup> összegű ügyletek tekintetében úgy tűnik, hogy az irányelvtervezet 5. cikke megengedi a tagállamok számára – a kereskedő számára az irányelvtervezet szerinti ügyfél-átvilágítás elvégzésének, beszámolásnak és más vonatkozó kötelezettségek teljesítésének egyszerű előírásán túlmenően – szigorúbb intézkedések alkalmazása melletti döntést is. Minden ilyen intézkedést gondosan össze kell mérni a várható közérdekű előnyökkel.

<sup>(1)</sup> A rendellettervezet hatályon kívül fogja helyezni a pénzáttalásokat kísérő megbízási adatokról szóló, 2006. november 15-i 1781/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL L 345., 2006.12.8., 1. o.).

<sup>(2)</sup> Alapjában a határokon átnyúló elektronikus átutalások átláthatóságát hangsúlyozó 16. FATF-ajánlás.

<sup>(3)</sup> Lásd a rendellettervezet 7. cikkét.

<sup>(4)</sup> Lásd az irányelvtervezet 5. cikkét, amely előírja, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok az irányelvtervezet hatálya alá tartozó területen szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak, vagy hatályban tarthatnak.

<sup>(5)</sup> Lásd az irányelvtervezet 10. cikkének c) pontját.

- 3.2. Noha az EKB tudomásul veszi a „pénzforgalmi szolgáltató” rendelettervezet 2. cikkének (5) bekezdésében szereplő fogalom meghatározását, egyben megjegyzi, hogy a rendelettervezet (8) és az irányelvtervezet (35) preambulumbekkezdése szerint az uniós jogalkotóknak nem szándéka olyan személyeknek a rendelet hatálya alá bevonása, amelyek „hitelintézetek vagy pénzügyi intézmények számára a pénzeszközök továbbításával kapcsolatos üzenetküldő vagy egyéb támogató rendszert, illetve elszámolási vagy kiegyenlítési rendszert működtetnek”, úgy mint a TARGET2 EKB által működtetett rendszere. Az EKB támogatja ezt a felfogást, és hangsúlyozza e kivétel fenntartásának az európai pénzforgalmi rendszerek folyamatos zavartalan működése érdekében történő jelentőségét. Amennyiben ezt a követelményt az elszámolási és kiegyenlítési rendszerek üzemeltetőire is előírják, ez jelentős nehézségeket és késedelmeket okozhat a bankok és pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtó más jogalanyok közötti fizetések feldolgozásában. Ez súlyos hatást gyakorolna a bankok likviditástervezésére, és végső soron a pénzpiacok zavartalan működésére. Emiatt, illetve a jogbiztonság és átláthatóság érdekében az EKB azt ajánlja, hogy ezt a kivételt az uniós jogi aktusok tervezetének rendelkező része és ne a preambulumbekkezdések írják elő. Emellett gondos mérlegelést igényel, hogy a jelenleg az ilyen típusú mentesítés tekintetében ezt a felfogást és jogalkotási alkalmazó, kapcsolódó más uniós jogi aktusoknak <sup>(1)</sup> is követniük kell-e ezt az ajánlást.
- 3.3. Az EKB megjegyzi továbbá, hogy a rendelettervezet 2. cikkében meghatározott fogalmak közül számos már meghatározásra került a rendelettervezethez szorosan kapcsolódó más uniós jogi aktusokban, pl. a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv <sup>(2)</sup> (a továbbiakban: a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv („PSD”)), a Közösségben történő határokon átnyúló fizetésekről és a 2560/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet <sup>(3)</sup>, valamint az euroátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról szóló, 2012. március 14-i 260/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet <sup>(4)</sup>. Mivel a bevett fogalom meghatározások használata javítaná az egységességet, és elősegítené az uniós jogi aktusok egészének megértését, az EKB javasolja a rendelettervezet 2. cikkének szükség szerinti módosítását, történetesen az alábbi vonatkozásban:
- a) a „megbízó” és a „kedvezményezett” fogalom meghatározását össze kell hangolni a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv ugyanezen fogalmakra vonatkozó meghatározásával;
  - b) a „pénzforgalmi szolgáltató” fogalmát a PSD hozta létre, és az a PSD-ben felsorolt szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók hat különböző kategóriájára korlátozódik; ezért a fogalom rendelettervezetben megjelenő meghatározásának hivatkoznia kell a PSD-re;
  - c) A „személyek közötti” átutalás fogalom meghatározását egyértelműbben kell olyan ügyletként meghatározni, amelyben két természetes személy jár el személyes minőségben, szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása gyakorlása keretein kívül.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2013. május 17-én.

az EKB elnöke

Mario DRAGHI

---

<sup>(1)</sup> Lásd az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 961/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. március 23-i 267/2012/EU rendeletet (HL L 88., 2012.3.24., 1. o.).

<sup>(2)</sup> HL L 319., 2007.12.5., 1. o.

<sup>(3)</sup> HL L 266., 2009.10.9., 11. o.

<sup>(4)</sup> HL L 94., 2012.3.30., 22. o.